

לחשופים בהיכל

האם בדתה מליבה את אלימות הבעל

מכונת האמת העלתה: האם בדתה מליבה את אלימות הבעל ביהמ"ש קבע שיש לבדוק היטב טענות על אלימות משפחתית כדי לא לסייע לצד אחד במאבק הגירושין
מאת: שמעון בן עמי

ביהמ"ש למשפחה נעזר לאחרונה בבדיקת מכונת אמת כדי לחשוף טענות שווא של אשה על אלימות מצד בעלה כלפי הילדים.

בסכסוך שנידון בבית המשפט לענייני משפחה בטבריה התלבט בית המשפט בין גרסאות הצדדים. האם טענה שהאב מכה את הילדים, בעוד האב האשים את האם בעלילה ובניסיון לזכות בהישגים משפטיים על ידי הפעלת לחצים לא הוגנים כנגדו, תוך פגיעה בשמו הטוב והרחקתו מהילדים.

מדובר בסכסוך גירושין שבמהלכו טענה האם כי האב פגע פיסית בילדים וגם בה. נגד הגבר הוצא צו הגנה שהרחיק אותו מביתו. כמו כן נקבע בצו כי הגבר יראה את שלושת ילדיו רק תחת פיקוח במרכז הקשר של המחלקה לרווחה חברתית.

האב טען כי מדובר בעלילה. הוא אישר כי אחת הילדות נפגעה בפניה, אך זאת במשחק עם חברים, והוא כלל איננו הפוגע.

עוד אמר האב שהוא אדם נורמטיבי, מורה ומחנך, וכי אשתו רודפת אותו בעלילות שווא לצורך השגת הישגים טקטיים בתביעה להסדרי ראייה המתבררת ביניהם.

לדברי עו"ד בני דון-יחיא, תופעת האלימות כלפי נשים וילדים בישראל גוברת, ובתי המשפט מתייחסים בחומרה לתופעה זו, אך עם זאת קיימות גם תופעות לא מועטות של תלונות שווא מצד נשים כלפי בעליהן על אלימות כחלק ממאבק הגירושין.

בפסק דין שפורסם לאחרונה קבע בית המשפט לענייני משפחה שראוי להיעזר במקרים כאלה בבדיקת מכונת אמת כדי לברר את העובדות לאשורן, וזאת למרות שאמינותה של הבדיקה

[שליחה להדפסה](#)

שנויה במחלוקת.

בסכסוך בין בני הזוג הנדון העלו שתי בדיקות פוליגרף כי האב דובר אמת, בעוד גירסתה של האישה מפוקפקת.

לדברי עו"ד בני דון-יחייא, מומחה לדיני משפחה, בבדיקה במכונת אמת כרוכה בהסכמת הצדדים, ובשל אמינותה, השרויה במחלוקת, על בית המשפט מוטלת החובה לבחון האם הצדדים הבינו היטב את טיב הבדיקה ואת משמעות התוצאות הנובעות מהסכמתם לעריכתה. כן יש לבדוק האם הצדדים מודעים לתוצאות אפשריות נוספות הנובעות מההכרעות השונות של בדיקת הפוליגרף.

במקרה של קושי להכריע איזו מבין גרסאות הצדדים נכונה, קבע השופט כי נכון היה להתחשב בבדיקת פוליגרף שנערכה כהלכתה לשם קביעת ממצא עובדתיאו לחיזוק או להפרכת ראיות אחרות.

הצורך בבדיקה במקרה הנידון עלה בין השאר לאור העדויות הסותרות של בני הזוג ונוכח החשש לשלום הילדה אם לא יינתן צו להרחקת האב ממנה, זאת אל מול החשש לשימוש לרעה בהליך למניעת אלימות במשפחה ע"י האשה לשם השגת יתרונות משפטיים נגד בעלה.

השופט אסף זגורי מביהמ"ש למשפחה בטבריה הציע לצדדים להיבדק במכונת אמת, והם הסכימו.

הבדיקה הראשונה העלתה כי האשה קרוב לוודאי משקרת וכי הבעל דובר אמת. לא ניתן היה לקבוע ממצא מובהק משום שלדברי הבודק האשה "חיבלה בבדיקה, הרבתה להתנועע, לזוז, לצחקק ונהגה בניגוד להנחיות הבודק".

לפיכך הורה ביהמ"ש על עריכת בדיקה נוספת במכונת אמת, שחיזקה את המסקנה שהאשה משקרת.

בפסק הדין שהתקבל על סמך תוצאות בדיקות הפוליגרף, ציין השופט שרוב הקביעות עד כה על חוסר מהימנותה של בדיקת פוליגרף התבססו על דו"ח לפני כשלושים שנה, אך מאז חלו שינויים והתפתחויות רבות, הן במכשור הבדיקה והן בטכניקת הבדיקה.

השופט חייב את האשה במתן פיצויים לבעל בסך 5,000 ש"ח בשל הוצאותיו "ועוגמת הנפש החמורה ביותר נובעת מהעובדה שהקשר שלו עם ילדיו נפגע שעה שבעקבות החשד ועד להכרעה הנוכחית הועברו הביקורים למרכז הקשר תחת פיקוח".

עוד דן השופט בשאלת משקל הראיות שיש לייחס לצדדים בתביעות בשל אלימות.

הוא הדגיש כי יש קושי בבירור האמת במחלוקות על אלימות במהלך הסדרי ראייה של אב עם ילדיו, משום שהאם אינה נוכחת במפגשים ומהילדים קשה לחלץ גירסה ברורה ומהימנה.

לא פעם מוסיפים הילדים דברים שאותם שמעו מהאם, שלעתים מבקשת מהם לומר את הדברים בחקירה משטרתית.

השופט כתב כי "ביהמ"ש נותר בדרך כלל עם שתי גירסאות מנוגדות ועם מעט מאוד ראיות ישירות (אם בכלל), כאשר בדרך כלל מדובר בעדויות קרובי משפחתם של בעלי הדין".

השופט הוסיף כי קשיים אלה "כולאים את ביהמ"ש בין הפטיש לסדן ובלב המוקד של טענות, אינטרסים ומחלוקות קשות להכרעה מבחינה ראייתית אך גם מהותית. מחד גיסא, ביהמ"ש מזדעק כשמועלית טענה של הורה להתעללות של אחד ההורים בילדים. בכך מגשים ביהמ"ש את תפקידו 'כאביהם של ילדים', וזאת הוא עושה בין השאר במתן צווי הגנה כנגד הורים מכים ומתעללים".

מאידך גיסא, ציין השופט, "באותה נשימה כמעט, נדרש ביהמ"ש לזהירות מירבית שעה שהוא מצווה לבחון גם את טענת ההורה 'המואשם' באלימות, לפיה מדובר בעלילה זדונית שנרקחה

כנגדו".

המסקנה של השופט: יש להיענות לצווי הגנה ולהרחיק בעל מדירתו רק בהתקיים צבר ראיתי איכותי של מעל מאזן הסתברויות, כאשר יש לשקול שימוש זהיר באמצעים מסייעים להערכת מהימנות בעלי הדין ובין השאר ע"י בדיקת פוליגרף.

ניתן לראיין את עו"ד בני דון-יחייא בנושא זה. הוא מומחה לדיני משפחה, כתב 7 ספרים בתחום, ומעלה גם מופע הומוריסטי מפתיע על זוגיות - "טובים השניים".

16:45 ,23/5/2011